

Razstavna postavitev

Odmevi
jutrišnjega dne
na milanskem
tednu oblikovanja
2024

Jure Miklavc in Črt Štrubelj

Od odmevne postavitve slovenskega paviljona z naslovom *Misliti pogoje našega časa na mednarodnem dogodku XXII Triennale di Milano, Broken Nature: Design Takes on Human Survival*, ki je nastal v organizaciji Akademije za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani, je minilo pet let. Ta pionirska, pogumna in ambiciozna postavitev je že takrat na svoj način napovedala stopnjevanje odpiranja Akademije v mednarodni prostor. Od takrat skoraj ne mine semester, ki ne bi v eni od oblik vključeval mednarodnega povezovanja, sodelovanja oziroma predstavljanja v mednarodnem okviru.

Slednje se v praksi kaže s številnimi svetovno priznanimi strokovnjaki, vključenimi v pedagoški proces, kot so Masayo Ave, Andre Dekker, Marta Fernandez Guardado, Hörst Hörtnert, Gerald Kiska, Ivica Mitrović, Saskia van der Muijsenberg in Aleks Tatič. Hkrati izvajamo številne projekte, ki nastajajo na podlagi mednarodnih povezav z najrazličnejšimi tujimi institucijami, med drugim Kanazawa College of Art iz Japonske, Inštitutom Joanneum Univerze uporabnih znanosti v Gradcu in Umetniško akademijo v Splitu. Naši pedagogi, raziskovalci in asistenti aktivno predavajo v tujini. Samo v zadnjem obdobju smo izvajali vabljena predavanja vse od korejske International Design School for Advanced Studies, Hongik University do italijanske Design – Polimi na Politecnico di Milano, estonske Eesti Kunstiakadeemia v Talinu in angleške fakultete Goldsmiths, University of London. Z vsemi navedenimi aktivnostmi resnično dokazujemo vsestranskost in mednarodni obseg naših dejavnosti.

Odločitev, da se na milanskem tednu oblikovanja (Milano Design Week 2024) znova predstavimo kot pedagoška, raziskovalna in v svetu prepoznana organizacija, je zato logična, a hkrati tudi nujna za nadaljnji okvir umeščanja Akademije v kontekst mednarodnih dejavnosti. Slednje je še toliko pomembnejše, saj leta 2024 praznujemo 40 let visokošolskega izobraževanja oblikovanja na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje in s tem na Univerzi v Ljubljani. S predstavitvijo na milanskem tednu oblikovanja načrtno krepimo in potrjujemo svojo močno mednarodno prisotnost, transparentno komuniciramo svoje pedagoške in raziskovalne pristope, privabljamo tuje študente ter v domačem okolju dokazujemo in potrjujemo svoje poslanstvo in zaupanje, da vzgajamo najboljše kadre za prihodnost.

Projekt za milanski teden oblikovanja z naslovom *Odmevi jutrišnjega dne* je potekal v dveh fazah. V šolskem letu 2022/2023 smo s študenti podiplomskega študija Industrijskega oblikovanja s podporo študentov z oddelka Oblikovanja vizualnih komunikacij izvedli raziskovalni projekt, v katerem smo poglobljeno raziskovali raznovrstne obstoječe domače

in mednarodne razstavne postavitve. S kvantitativnimi in kvalitativnimi metodami smo preverjali razumevanje in pozornost obiskovalcev razstav ter s preizkušanjem in merjenjem osnovnih elementov postavitve dokazali ali ovrgli različne načine predstavitve informacij. Na podlagi rezultatov prvega dela projekta so bila pripravljena vsebinska in načrtovalska izhodišča za nadaljevanje projekta v drugi fazi – finaliziranje koncepta in oblikovanje razstave. (FIG. 29)

Oblikovanje razstave je potekalo v šolskem letu 2023/2024, v pestri zasedbi dodiplomskih in podiplomskih študentov industrijskega oblikovanja in oblikovanja vizualnih komunikacij pod mentorstvom profesorjev obeh oblikovalskih oddelkov na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani. Proces je potekal eksperimentalno, a ves čas temelječ na skrbni uporabi orodij iz polja trajnostnega oblikovanja. V letu 2023 smo se nato odzvali na razpis milanskega BASE, hibridnega kulturnega centra, ki je skozi javni program CASE iskal projekte sožitja in sobivanja v dobi okoljskih in družbenih kriz. Ob pozivu smo se z našim konceptom osredotočili na temeljno človeško potrebo – vodo. Z vidika trenutne okoljske krize je ta tema izjemno aktualna, saj bo po vseh znanih podatkih dvig povprečne temperature na Zemlji pomembno vplival na vodne ekosisteme po vsem svetu in s tem na naraščajočo dostopnost čiste in pitne vode za vedno večji del svetovnega prebivalstva.

Zato smo projekt predstavitve zgradili na odlični magistrski nalogi treh študentov industrijskega oblikovanja, Žana Girandona, Pie Groleger in Luka Pleskoviča. Z nalogo z naslovom *Načrtovanje predlogov in rešitev za dvig ozaveščenosti in odpravo problema onesnaženosti vode pri lokalnih skupnostih z lastnim vodnim zajemom*^① namreč kažemo vsoto znanj, ki jih naši študenti pridobijo v petih letih študija na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani. Če pogledamo samo nekaj mejnikov, s poglobljenim raziskovalnim in izredno inovativnim načrtovalskim delom jim je v mednarodni konkurenci v prvi vrsti uspelo prepričati mednarodno žirijo 27. bienala oblikovanja (BIO27) in kuratoriko Jane Withers, da sta jih z magistrsko raziskavo uvrstili v BIO27 Producersko platformo ter na razstavo *BIO27 Supervernakularno – Oblikovanje za regenerativno prihodnost*. Razstava je bila širši domači in mednarodni javnosti predstavljena med 29. majem in 26. septembrom 2022 v Muzeju za arhitekturo in oblikovanje ter se je osredotočala na odzive lokalnih skupin

①

Za članek magistrskega dela glej strani 212–219.

oblikovalcev na globalne procese ter oblikovanje v lokalnem kontekstu. Vse od tega prelomnega trenutka so se trije oblikovalci – v novonastalem društvu Pjorkkala – že dodobra uveljavili kot družbeno in okoljsko angažiran kolektiv, ki deluje s poudarkom na eksperimentiranju, raziskovanju naravnih materialov in tradicionalnih znanj, vse pa preudarno prepleta s sodobnimi produkcijskimi tehnologijami.

Rezultat magistrskega dela je kulminiral v izdelku Dodola in temelji na regenerativnem oblikovanju, ki vodo filtrira na principu mehanske filtracije skozi porasto matrico keramičnega materiala ter hkrati tvori center razstavne postavitve v Milanu. Izhajajoč iz širšega konteksta naloge se izbrana postavitve igra s koncepti odmevov in odsevov, ki jih ustvarja gibanje vode. Z namenom ustvarjanja igre so odsevi ujeti v lahkotni, na trajnosti utemeljeni krožni postavitvi, sestavljeni iz tekstilnih zastorov. Igra senc obiskovalce subtilno vabi k interakciji in svojstvenemu branju paviljona. Krožna zasnova paviljona sporoča kroženje vode in medsebojno povezanost na videz nepovezanih dejavnikov; igra odsevov in zvokov vode pa ustvarja meditativno vzdušje, ki obiskovalce spodbuja k poglobljanju v vsebino. Materialnost paviljona prepletata mehko in vpojnost tkanine z odbojnostjo, trdnostjo in lahkotnostjo pločevine. Osrednji otok z razstavljenim produktom je vodna »fontana« – zbirališče in izhodišče paviljona, katerega namen je ustvarjanje občutka vzajemne pripadnosti. (FIG. 30)

Pri oblikovanju paviljona smo sledili pristopom s čim manjšim vplivom na okolje. Paviljon je zasnovan modularno, kar omogoča transport z manjšim ogljičnim odtisom, prav tako pa takšna zasnova podaljša življenjsko dobo paviljona. Paviljon se lahko vedno znova brez večjih posegov postavlja v najrazličnejše prostorske kontekste. Na tej osnovi smo pri snovanju paviljona zavestno uporabljali trpežne materiale, ki bodo prenesli postavitve v visoko obljudenih razstavnih prostorih. Po zaključku življenjske dobe paviljona bo vse razstavne elemente mogoče znova uporabiti ali reciklirati.

Izvedena postavitve pa ne nazadnje tudi dokazuje, da z našimi pedagoškimi pristopi, ki jih izvajamo, in z izjemnimi posamezniki, ki jih izobražujemo, lahko dejansko oblikujemo in izvajamo mednarodne projekte ter se suvereno umeščamo na svetovni oblikovalski zemljevid. S projekti, ki jih oblikujemo, smo zmožni trajnostno delovati, in z vsebinami, ki jih raziskujemo, že danes nagovarjamo prihodnost.

KURATORJA
Jure Miklavc
Barbara Predan

AVTORJI RAZISKOVALNEGA DELA
IN RAZSTAVLJENEGA DELA
Žan Girandon
Pia Groleger
Luka Pleskovič (Pjorkkala)

AVTORJI RAZSTAVNEGA
RAZISKOVALNEGA DELA
Laura Bučar
Rok Černezel
Zoja Funda Lipnik
Urh Furlanič
Iva Grilec
Andrija Mihailović
Luka Obal
Jaka Oman
Marjana Raspor
Nika Vidnjevič

MENTORJI RAZSTAVNEGA
RAZISKOVALNEGA DELA
Rok Kuhar
Jure Miklavc
Lidija Pritržnik

AVTORJI RAZSTAVNEGA KONCEPTA
IN OBLIKOVANJE RAZSTAVE
Zoja Čepin
Domen Klinc
Maša Kralj
Jure Kralj
Andrija Mihailović
Črt Štrubelj

GRAFIČNO OBLIKOVANJE RAZSTAVE
Hana Jelovšek
Gal Šnajder

MENTORJI
Rok Kuhar
Jure Miklavc
Janez Mesarič
Barbara Predan
Roman Ražman

IZVEDBA
David Kosi

FOTOGRAFIJA EKIBE
Žiga Gorišek

ORGANIZACIJA RAZSTAVE
Akademija za likovno umetnost
in oblikovanje Univerze v Ljubljani

FIG. 29

The team of the *Echoes of Tomorrow* project, 2024. Photo: Žiga Gorišek.
Ekipa projekta *Odmevi jutrišnjega dne*, 2024. Foto: Žiga Gorišek.

FIG. 30

The design of the exhibition project *Echoes of Tomorrow* is based on a play of reflections, captured within a lightweight and sustainability-grounded circular installation design, 2024. Photo: Andrija Mihailović.

Zasnova razstavnega projekta *Odmevi jutrišnjega dne* temelji na igri odsefov, ujetih v lahkotni in na trajnosti utemeljeni krožni postavitvi, 2024. Foto: Andrija Mihailović.